

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000042

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-01-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безкоровайна Лариса Петрівна

2. Larisa P. Bezkorovaina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8363-3214

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 22-04-2025

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7575

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.40.11, 76.29.55

Тема дисертації:

1. Оптимізація стоматологічного супроводу хворих з м'язово-суглобовою дисфункцією скронево-нижньощелепного суглоба
2. Optimization of Dental Care for Patients with Myogenic-Articular Dysfunction of the Temporomandibular Joint

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню клінічних симптомів, електроміографічних показників та даних магнітно-резонансної томографії у пацієнтів із м'язово-суглобовою дисфункцією скронево-нижньощелепного суглоба (МСД СНЩС). Значну увагу у дослідженні приділено використанню діагностичних критеріїв скронево-нижньощелепних розладів (DC/TMD) вісь I, оскільки анамнез та клінічні симптоми залишаються ключовими у діагностиці, особливо в умовах, де застосування додаткових методів діагностики є обмеженим через організаційні чи фінансові причини. Дослідження спрямоване на полегшення роботи стоматолога первинної ланки, який стикається з МСД СНЩС, забезпечуючи йому чіткі алгоритми діагностики та лікування навіть без використання складного діагностичного обладнання. Основна увага приділяється вивченню дисфункції та больового синдрому як ключових проявів даної патології, а

також розробці сучасних діагностичних підходів для їх ідентифікації. Запропоновані інструменти, такі як "Клінічний маршрут пацієнта з орофасціальним болем", "Диференціальна діагностика та клінічні ознаки орофасціального болю" та "Діагностичний алгоритм первинного скринінгу орофасціального болю", дозволяють стандартизувати діагностичний процес, сприяючи швидкому та точному визначенню причини болю на етапі первинної стоматологічної допомоги. З метою максимальної верифікації МСД СНЩС було проведено анкетування 325 пацієнтів, за наявності клінічних ознак, характерних для МСД СНЩС, була сформована група пацієнтів з 94 осіб. Анкетування 94 пацієнтів із МСД СНЩС виявило від 2 до 13 клінічних ознак у кожного, причому у 72,3% зафіксовано більше 3 ознак одночасно. За допомогою діагностичного алгоритму первинного скринінгу орофасціального болю було відібрано групу з 85 пацієнтів, яким згідно з DC/TMD був поставлений діагноз МСД СНЩС. Вік пацієнтів коливався від 18 до 55 років, так із 85 осіб 63 (74%) було жіночої статі. Пацієнти зі зміщенням диска із вправленням (редукцією) за DC/TMD – 8 (10%), з міалгією – 30 (35%), із комбінованою патологією (зміщення диска + міалгія) – 47 (55%). Кількість пацієнтів у неперетинаючих групах була статистично меншою, ніж у комбінованій групі. Больовий синдром оцінювався у всіх пацієнтів (n=85) за допомогою візуальної аналогової шкали (ВАШ) до та після лікування. Найвищий рівень болю до лікування за шкалою ВАШ спостерігався у пацієнтів з міалгіями і становив 4,7 бали, після лікування цей показник знизився до 1,3 балів. Дослідження функціонального стану жувальних м'язів та оцінка больового синдрому були проведені до лікування та через 1 місяць після ортопедичного лікування модифікованою оклюзійною шиною. Для визначення асиметричної роботи жувальних м'язів під час статичних проб використовували аналіз інтерференційних ЕМГ-сигналів з подальшим обчисленням формул: індекса крутного моменту (To%) індекс асиметрії (As%) та індекса активності (ATTIV, %). Найвищий індекс крутного моменту до лікування був у пацієнтів з дисковими розладами і становив $10,02 \pm 5,21\%$, після лікування знизився до $7,69 \pm 3,52\%$, що свідчить про покращення балансу м'язової активності та зменшення ефекту бічного відхилення нижньої щелепи.

2. This dissertation focuses on a comprehensive study of clinical symptoms, electromyographic indicators, and magnetic resonance imaging (MRI) findings in patients with myogenic-articular dysfunction of the temporomandibular joint (TMD of the TMJ). Particular attention is paid to the use of the Diagnostic Criteria for Temporomandibular Disorders (DC/TMD), given that the patient history and clinical symptoms remain key to diagnosis, especially where the use of additional diagnostic methods is limited by organizational or financial constraints. The research aims to facilitate the work of primary care dentists who face TMD cases by providing clear diagnostic and treatment algorithms even without sophisticated diagnostic equipment. Emphasis is placed on exploring dysfunction and pain as the primary manifestations of this condition, as well as developing modern diagnostic approaches for their identification. The suggested tools, such as the Clinical Pathway for Patients with Orofacial Pain, the "Differential Diagnosis and Clinical Signs of Orofacial Pain" guide, and the "Diagnostic Algorithm for Primary Orofacial Pain Screening", standardize the diagnostic process and support rapid and accurate pain assessment at the primary dental care level. For maximum verification of TMJ myogenic-articular dysfunction (TMD), a questionnaire survey was administered to 325 patients; among them, a group of 94 patients exhibiting clinical signs characteristic of TMD was selected. The survey of these 94 patients revealed from 2 to 13 clinical signs in each individual, with more than 3 signs documented in 72.3% of the cases. Using the Diagnostic Algorithm for Primary Orofacial Pain Screening, a subgroup of 85 patients was identified and diagnosed with TMD according to the DC/TMD. The patients ranged in age from 18 to 55 years, of whom 63 (74%) were female. Within this cohort, 8 patients (10%) presented with disk displacement with reduction, 30 (35%) had myalgia, and 47 (55%) exhibited a combined pathology (disk displacement + myalgia). The number of patients in the nonoverlapping groups was statistically lower than in the combined pathology group. Pain syndrome was evaluated in all patients (n=85) using the Visual Analog Scale (VAS) both before and after treatment. The highest pretreatment pain level on the VAS was observed in patients with myalgia, reaching 4.7 points, which then decreased to 1.3 points after treatment. The functional status of the masticatory muscles and pain assessment were conducted before treatment and one month following orthopedic treatment using a modified occlusal splint. To identify asymmetric masticatory muscle function during static tests, interference EMG signals were analyzed, followed by calculation of the following

indices: Torque Index (To%), Asymmetry Index (As%), and Activity Index (ATTIV, %). The highest pretreatment Torque Index was observed in patients with disk disorders and measured $10.02 \pm 5.21\%$, dropping to $7.69 \pm 3.52\%$ after treatment, indicating improved muscle activity balance and reduced lateral deviation of the mandible.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- L. P. Bezkorovaina; I. Yu. Harlyauskaite; Yu. V. Ponomarenko; The differential diagnostics of pain syndrome in the maxillofacial area. Analysis of clinical case. Ukrainian Journal of Military Medicine 2023-06-30 | Journal article.
- "Bezkorovaina L.P., Harliauskaite I.Yu., Ponomarenko Yu.V. Electromyography in the study of the functional status of mastic muscles in healthy people. Bulletin of problems in biology and medicine. 2023;(4): 417-426. doi: 10.29254/2077-4214- 2023-4-171-417-426."
- " Bezkorovaina L.P. Analysis of questionnaire survey of patients with muscular-articular dysfunction of temporomandibular joint. Bulletin of problems in biology and medicine 2023;(3):466-476.DOI 10.29254/2077-4214-2023-3-170-466-476 УДК 616.724-008.6-009.7-07-052:311.212"
- " Zhehulovych Z., Bezkorovaina L., Evaluation of Pain Syndrome Treatment in Patients with Temporomandibular Joint Muscle Dysfunction Based on the Functional State of Masticatory Muscles . DOI:10.33295/1992-576X-2024-3-54 ; УДК [616.742-009.7:616.724-008.6]-092-08 Сучас. стоматологія. 2024;(3):54-60."
- Пономаренко Ю.В.1 , Гарляускайте І.Ю.2, Безкоровайна Л.П. Топічна діагностика орофациального болю (клінічний випадок) Cite: Archive of Ophthalmology and Maxillofacial Surgery of Ukraine. 2024;1(1):33-37. doi: 10.22141/aomfs.1.1.2024.7
- L.P. Bezkorovaina; Z.Ye. Zhehulovych SOME ASPECTS OF THE ETIOLOGY, PREVALENCE AND DIAGNOSIS OF THE TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION (A REVIEW) Medical Science of Ukraine (MSU) 2023-06-30
- Безкоровайна Л. П.1, Гарляускайте І. Ю.2, Пономаренко Ю. В. СКЛАДНІСТЬ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРИЧИН ЛИЦЕВОГО БОЛЮ(КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК) "Вісник Вінницького національного медичного університету", 2023, Т. 27, No3 ISSN 1817-7883 eISSN 2522-9354384

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки
U202404189

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U105134

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жегулович Зінаїда Єгорівна
2. Zinaiida Y. Zehulovych

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9996-2060

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новіков Вадим Михайлович
2. Vadym M. Novikov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7131-8791

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макеев Валентин Федорович
2. Valentin F. Makeyev

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ожоган Зіновій Романович

2. Zinovii R. Ozhohan

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4220-2658

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прощенко Андрій Миколайович

2. Andrey N. Proschenko

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Костюк Тетяна Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Костюк Тетяна Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна